Üniversite Ö?rencileri için E-De?erlendirme Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Üniversite Ö?rencileri için E-De?erlendirme Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32117

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Üniversite Ö?rencileri için E-De?erlendirme Tutum Ölçe?i (E-DÖTÖ), yüksekö?retim düzeyindeki ö?rencilerin internet tabanl? s?nav ve de?erlendirme yöntemlerine yönelik tutumlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? Likert tipi bir ölçektir. Ölçek, 2014 y?l?nda Mustafa Bahar taraf?ndan geli?tirilmi? olup, e-de?erlendirme süreçlerinin **pedagojik**, **teknik** ve **psikolojik** boyutlar?n? kapsamaktad?r. Yap?lan psikometrik çal??malar sonucunda ölçe?in 23 madde ve dört ana faktörden olu?tu?u tespit edilmi?tir. Bu araç, özellikle uzaktan e?itim veya karma ö?renme ortamlar?nda e-s?nav uygulamalar?n?n ö?renci alg?s? üzerindeki etkilerini incelemek isteyen ara?t?rmac?lar için güvenilir bir veri toplama arac? sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

E-De?erlendirme, Tutum, Ölçek Geli?tirme, Üniversite Ö?rencileri, Çevrimiçi S?nav, Psikometri, Yap? Geçerlili?i, ?ç Tutarl?l?k.

Yazarlar

Mustafa Bahar

Amaç

Ölçe?in temel amac?, üniversite ö?rencilerinin internet üzerinden gerçekle?tirilen s?nav ve de?erlendirme uygulamalar?na kar?? geli?tirdikleri **duygusal**, **bili?sel** ve **davran??sal** tepkileri sistematik bir ?ekilde ölçmek ve de?erlendirmektir. Bu ölçek, ö?rencilerin e-de?erlendirmeye yönelik olumlu veya olumsuz e?ilimlerini belirleyerek, e?itim kurumlar?n?n bu süreçleri iyile?tirmesine katk?da bulunmay? hedeflemi?tir.

Geli?tirme süreci, e-de?erlendirme ortamlar?n?n sundu?u avantajlar ve potansiyel dezavantajlar kar??s?nda ö?renci tutumlar?n?n yap?sal olarak anla??lmas?na odaklanm??t?r. Bu sayede, gelecekteki çevrimiçi s?nav tasar?mlar?nda ö?renci ihtiyaçlar? ve endi?eleri dikkate al?nabilecektir.

Yap?

E-De?erlendirme Tutum Ölçe?i, ö?rencilerin e-s?navlara yönelik genel tutumunu dört farkl? boyut alt?nda ele alan çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, ö?rencilerin s?nav ortam?na ili?kin alg?lar?n?, ki?isel yeterliliklerini, teknik kayg?lar?n? ve d??sal bask? deneyimlerini kapsamaktad?r.

Ölçek, ö?rencilerin **çevrimiçi s?navlara** yönelik tutumlar?n?n tek bir homojen yap?dan ziyade,

ARABPSYCHOLOGY.COM

farkl? faktörlerin etkile?imi sonucu olu?tu?u varsay?m?na dayanmaktad?r. Bu faktörler, ö?rencilerin s?nav yönergelerini anlama yetene?inden, teknik aksakl?k korkusuna kadar geni? bir yelpazeyi temsil etmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, psikometrik aç?dan sa?lam bir yap?y? ortaya koymak amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Temel olarak **Yap? Geçerlili?i** incelenmi?tir.

Yap? Geçerlili?i, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak test edilmi?tir. Bu analiz sonucunda ölçe?in 23 madde ve dört faktörden olu?tu?u belirlenmi?tir. Bu dört faktörlü yap?, teorik beklentilerle uyumlu bulunmu? ve ölçe?in e-de?erlendirme tutumunun alt boyutlar?n? yeterince temsil etti?ini göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l???n yüksek düzeyde oldu?unu göstermektedir. Güvenirlik, **?ç Tutarl?l?k Katsay?s?** hesaplanarak belirlenmi?tir.

Yap?lan analizler sonucunda ölçe?in genel Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? 0,857 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, psikometrik literatürde kabul edilebilirli?in oldukça üzerinde olup, ölçe?in maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve uygulaman?n güvenilir oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) sonuçlar?na göre Üniversite Ö?rencileri için E-De?erlendirme Tutum Ölçe?i, toplam 23 maddeden olu?an ve varyans?n önemli bir k?sm?n? aç?klayan dört ana faktöre ayr?lm??t?r. Bu faktörler ve içerdikleri madde say?lar? a?a??da listelenmi?tir:

S?nav Özelli?i (11 madde): Bu faktör, internet üzerinden yap?lan s?navlar?n yönergelerinin anla??l?rl???, format? ve genel yap?s?na yönelik alg?lar? kapsamaktad?r (Örnek Madde: ?nternet üzerinden yap?lan s?nav yönergeleri daha anla??l?rd?r.).
Bireysel/Fiziksel Özellikler (7 madde): Bu faktör, ö?rencilerin çevrimiçi s?nav ortam?nda ya?ad??? ki?isel kar???kl?k, dikkat da??n?kl??? veya fiziksel rahats?zl?k gibi içsel tepkileri ölçer (Örnek Madde: ?nternet üzerinden yap?lan s?navda kafam çok kar???r.).
Teknik Özellikler (3 madde): Bu boyut, ö?rencilerin e-s?navlar s?ras?nda ya?ayabilece?i teknik aksakl?klar, ba?lant? sorunlar? veya sistem hatalar?na yönelik endi?e ve korkular?n? içermektedir (Örnek Madde: ?nternet üzerinden yap?lan s?nav esnas?nda teknik sorun ya?amaktan korkar?m.).
Bask? (2 madde): Bu faktör, çevrimiçi s?navlar s?ras?nda gözetmen varl??? veya zaman

ARABPSYCHOLOGY.COM

k?s?tlamas? gibi d??sal kontrol mekanizmalar?ndan kaynaklanan bask? alg?s?n? ölçmektedir (Örnek Madde: ?nternet üzerinden yap?lan s?navlarda gözetmen bask?s? ya?amam.).

Araç

Test Türü: Tutum Ölçe?i Geli?tirme

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= Hiç kat?lm?yorum - 5= Tamamen kat?l?yorum)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri

Ya? Grubu: Yüksekö?retim ça?? (Genellikle 18-25 ya? aras?)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli üniversitelerin ö?rencileri.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim ölçe?i; ka??t-kalem veya çevrimiçi uygulama format?nda kullan?labilir.

Anahtar Kelimeler

E-De?erlendirme Tutumu, Faktör Yap?s?, E?itim Teknolojisi, Uzaktan E?itim, Güvenilirlik, Geçerlilik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: mbahar@fatih.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Makalenin yay?nland??? tarihte Fatih Üniversitesi ile ili?kilidir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2014 y?l?nda Mustafa Bahar taraf?ndan akademik bir çal??ma kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli uygulamalar için yazar?n izni gereklidir. Ölçe?in orijinal PDF'i a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: universite-ogrencileri-icin-e-degerlendirme-tutum-olcegi-toad.pdf

Test Y?l?: 2014

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Bahar, M. (2014). Üniversite Ö?rencileri için E-De?erlendirme Tutum Ölçe?inin geli?tirilmesi. *e-International Journal of Educational Research, 5*(2), 38-53.

Üniversite Ö?rencileri için E-De?erlendirme Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek 23 madde ve dört faktörden olu?maktad?r.

S?nav Özelli?i (11m): ?nternet üzerinden yap?lan s?nav yönergeleri daha anla??l?rd?r.
Bireysel/fiziksel özellikler (7m): ?nternet üzerinden yap?lan s?navda kafam çok kar???r.
Teknik özellikler (3m): ?nternet üzerinden yap?lan s?nav esnas?nda teknik sorun ya?amaktan korkar?m.
Bask? (2m): ?nternet üzerinden yap?lan s?navlarda gözetmen bask?s? ya?amam.

ARABPSYCHOLOGY.COM